

กฎหมายมหาชน หมายถึง “กฎหมายที่กำหนดสถานะและ นิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือหน่วยงานของรัฐกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐอื่นในฐานะที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ปกครอง ”

กฎหมายเอกชน หมายถึง “กฎหมายที่กำหนดสถานะและ นิติสัมพันธ์ระหว่างเอกชนต่อกันในฐานะผู้อยู่ใต้ปกครอง ” ที่ต่างฝ่ายต่างเท่าเทียมกัน
ประโยชน์ในการแบ่งแยก

1. การนำคดีขึ้นสู่ศาล ระบบศาลคู่
2. กฎหมายสารบัญญัติเปลี่ยนแปลงสัญญาฝ่ายเดียวได้
3. กฎหมายวิธีสบัญญัติระบบกล่าวหาและไต่สวน
4. กฎหมายวิชาการเนื้อหาและนิติวิธี

2. สำคัญอย่างไร

ความสำคัญของกฎหมายมหาชน

เป็นกฎหมายในทางทฤษฎี

เป็นกฎหมายสร้างชาติ

เป็นกฎหมายเทคนิคที่ถูกสร้างขึ้นใหม่

กระบวนการทางนิติบัญญัติ ช่วยสนับสนุนให้กฎหมายเอกชนมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นแล้วการจัดตั้งองค์กรต่างๆเพื่อเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ จำเป็นต้องใช้กฎหมายมหาชน ทำให้ประเทศมีระบบระเบียบ กำหนดสิทธิหน้าที่ของพลเมือง คุ้มครองพลเมือง

3. มีอะไรบ้าง

การแบ่งแยกสาขากฎหมายมหาชน

1. กฎหมายมหาชนภายนอก เป็นกฎหมายที่บัญญัติความสัมพันธ์ระหว่างรัฐต่อรัฐ และกำหนดฐานะของกลุ่มประเทศและขององค์การระหว่างประเทศ ประเทศกับประเทศ ประเทศกับองค์การระหว่างประเทศ ระหว่างองค์การระหว่างประเทศ

2. กฎหมายมหาชนภายใน เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงความสัมพันธ์ระหว่างรับกับพลเมืองของรัฐ กำหนดฐานะของนิติบุคคลหรือสถาบันในกฎหมายมหาชนกับเอกชน ระหว่างรัฐกับเอกชนในประเทศนั้น ๆ

กฎหมายมหาชนภายใน เช่น กฎหมายการจัดตั้งภายในรัฐกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายการเมือง การปกครองกฎหมายปกครอง กฎหมายเศรษฐกิจเช่น กฎหมายการค้า ภาษี ส่งเสริมเศรษฐกิจ กฎหมายความมั่นคงของประเทศเช่น กฎหมายอาญา คนเข้าเมือง สัญชาติ กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองพลเมืองกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯลฯ กฎหมาย

เกี่ยวกับระบบข้อพิพาทธรรมนูญศาลยุติธรรม ,วิธีพิจารณาความ : แพ่ง อาญา ปกครอง เป็น กฎเกณฑ์ที่มีฝ่ายหนึ่งเกี่ยวข้องกับ “รัฐ” ในการที่จะเข้ามา กำหนดสิทธิ หน้าที่ ของเอกชนที่มี ต่อรัฐ

4. สาระสำคัญเกี่ยวกับรัฐ

รัฐ State จัง โบแดง กล่าวไว้ว่า รัฐ จะดำรงอยู่และดำเนินไปได้จะต้องมีอำนาจการ ปกครองสูงสุดในแผ่นดิน อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) อำนาจสูงสุดเหนือประชาชนในรัฐอัน ไม่ถูกจำกัดหรือยับยั้งโดยกฎหมายใดๆ กล่าวคือ เป็นอำนาจเหนือพลเมืองของรัฐ เป็นอำนาจ เด็ดขาด และเป็นนิรันดร์

รัฐย่อมมีอำนาจอันบริบูรณ์และเป็นนิรันดร์ ไม่จำเป็นต้องอาศัยอำนาจอื่นใดอีก นอกจากอำนาจของรัฐนั่นเอง

อำนาจอธิปไตย (Sovereignty)กฎหมายสงครามและสันติภาพภาษีอากรแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่พิพากษาคดี

รัฐคืออะไร รัฐประกอบด้วย ดินแดนอาณาเขต พลเมืองสัญชาติ อำนาจอธิปไตย อำนาจของรัฐ

นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ การกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

5. ใช้อย่างไร

ในยุคประชาธิปไตย กฎหมายมหาชนเป็นเรื่องใกล้ตัวหน้าที่จัดตั้งระบบการเมืองการ ปกครองของรัฐ กำหนด สิทธิ หน้าที่ ของพลเมืองในรัฐคุ้มครองพลเมืองเรื่องของความมั่นคง ของมนุษย์

“ความหมายของกฎหมายมหาชน”

อัลเปียน (Ulpian) นักปราชญ์ทางด้านกฎหมายชาวโรมันยุคคลาสสิก ได้กล่าวไว้ ปรากฏตาม Digesta ใน Corpus Juris Civilis (หรือประมวลกฎหมายของพระเจ้าจัสติเนียน) ว่า : “กฎหมายมหาชน (JUS PUBLICUM) คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับรัฐโรมัน ในขณะที่ กฎหมายเอกชน (JUS PRIVATUM) เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของเอกชนแต่ละคน “ (Publicum jus est quod ad statum rei Romanae spectat, privatum quod ad singulorum utilitatem)บันทึกอ้างอิงคำสอน หรือ คำอธิบายของ อัลเปียน ข้างต้น แสดง ให้เห็นว่า นับตั้งแต่ยุคสมัยแห่งอารยธรรมโรมันมาแล้วที่ความคิดในเรื่องกฎหมายได้มีการแบ่ง สาขาของกฎหมายออกเป็น 2 สาขา คือ กฎหมายมหาชนและกฎหมายเอกชน

กฎหมายมหาชนในยุคโรมันนั้นเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับรัฐโรมันหรือเกี่ยวกับการปกครอง ของรัฐโรมัน แต่ในสมัยนั้นกฎหมายมหาชนเป็นกฎหมายที่มีการศึกษาถ่ายทอดกันอยู่ในแวดวง ของชนชั้นปกครองและชนชั้นสูงเท่านั้น

การศึกษากฎหมายของนักนิติศาสตร์ยุคโรมันจึงได้ทำการศึกษากันแต่เรื่องของกฎหมายแพ่งหรือกฎหมายเอกชนซึ่งเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกับเอกชนเท่านั้น เหตุที่ไม่มีการศึกษากฎหมายมหาชนในยุคนั้นก็เพราะว่า กฎหมายมหาชนเป็นเรื่องของรัฐ เป็นเรื่องการใช้อำนาจของผู้ทรงอำนาจทางการเมือง การศึกษากฎหมายมหาชนจึงไม่อาจจะหลีกเลี่ยงการกล่าวหาว่าพิพาท วิพากษ์วิจารณ์การกระทำทางปกครองของผู้มีอำนาจ ดังนั้น การกล่าวถึงการใช้อำนาจรัฐของผู้มีอำนาจในระบอบการปกครองที่ยังไม่มี “**ระบบการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง**” และยังไม่มี “**ระบบการประกันสิทธิและเสรีภาพของพลเมืองโดยองค์กรศาล**” อย่างเช่นที่มีอยู่ในรัฐประชาธิปไตยเสรีนิยมในสมัยนี้ จึงน่าจะเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อผู้ทำการศึกษาและวิพากษ์วิจารณ์อำนาจรัฐในยุคนั้น

ด้วยเหตุนี้ นักนิติศาสตร์โรมันจึงศึกษาแต่เพียงกฎหมายแพ่งหรือกฎหมายเอกชนเท่านั้น และได้ทำการศึกษากว้างขวางลึกซึ้งอย่างมากจนกระทั่งเกิดเป็นระบบกฎหมายแพ่งที่สมบูรณ์ที่สุดอันได้แก่ **Corpus Juris Civilis** ที่กล่าวถึงข้างต้น และประมวลกฎหมายแพ่งโรมันนี้เองที่ต่อมาได้เป็นต้นแบบของประมวลกฎหมายแพ่งของชาติต่างๆ ในยุโรปในสมัยปัจจุบัน เช่น ฝรั่งเศส และ เยอรมัน เป็นต้น

คำกล่าวของ “อัลเปียน” และการมีอยู่ของกฎหมายมหาชนในยุคโรมันมีคำอธิบายของศาสตราจารย์ Marcel PRELOT และ ศาสตราจารย์ Jean BOULOUIS (มาร์แชล แปรโรต์ และ ฌอง บูลุยส์) ซึ่งได้อธิบายถึงกฎหมายมหาชนไว้ในตำราภาษาฝรั่งเศส (J.Boulouis, Institutions politiques et droit constitutionnel, Paris, Dalloz, 1975 p.18) ว่า :- “ La distinction droit public-droit prive que connait le droit francais, est heritee du droit romain. On en trouve generalement l’origine dans les travaux d’Ulpian (170-228) jurisconsulte et conseiller d’Alexandre Severe. Cette division fondamentale selon laquelle le droit public concerne la republique romaine, et le droit prive les particuliers, a traverse les siecles en connaissant bien des vicissitudes, notamment doctrinales, mais sans jamais totalement disparaitre .” ซึ่งแปลได้ความว่า :-

“ ในกฎหมายของฝรั่งเศส การแบ่งแยกกฎหมายมหาชนกับกฎหมายเอกชน นั้น ได้รับมรดกตกทอดมาจากกฎหมายโรมัน โดย “อัลเปียน” (ULPIAN) ผู้ซึ่งเป็นนักปราชญ์และเป็นที่ปรึกษากฎหมายของจักรพรรดิอเล็กซานเดอร์ เซแวย์ (ค.ศ.170-ค.ศ.228) ได้อธิบายไว้ว่า : ความแตกต่างขั้นพื้นฐานของกฎหมายมหาชนกับกฎหมายเอกชน ก็คือ กฎหมายมหาชนนั้นหมายถึงกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณรัฐโรมัน ส่วนกฎหมายเอกชน ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเอกชนแต่ละคน : ซึ่งการแบ่งเช่นนี้ เป็นที่รู้จัก และยอมรับเป็นทฤษฎีที่ใช้อ้างอิงกันมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน ”